

Votum en zegengroet	
zingen = gebed	Gk 171:1,2 (Hoor trouwe Vader)
lezen	2 Korinte 5:17-20 1 Thessalonicenzen 1:2-10
zingen	Ps 105:1,3,4 (Gods boodschap op aarde)
tekst	zondag 25, vr/a 65
preek	
zingen	Gk 167 (Machtig God...) 2x
belijdenis	
zingen	Lb 405:4
bidden	
collecte	
zingen	Gk 249:1,5,8,9
zegen	

Gemeente van Christus, gasten,

(klik) 'Waarom ben je christen?' 'Waarom geloof je?', een paar weken geleden vroeg ik dat (Pinksteren¹).

Het is makkelijker te vertellen, wát je gelooft – over God, over het ontstaan van de wereld, over het kwaad, over redding of over wat je níet gelooft, de dingen die je je niet voor kunt stellen.

Of juist dat je dit allemaal niet zo weet.

Over het wát je gelooft, daar kun je makkelijk over praten.

Ook over hóe je gelooft, dat antwoord kan iedereen wel geven: dat gaat over de vormen en de gewoonten, die je bij jezelf en bij elkaar ziet.

Wat en hoe, die vragen zijn makkelijker dan het waarom.

Waarom geloof je?

Waarom ben je christen?

Dat gaat over de reden, de kern.

Nog eens over nagedacht? ...

Wat is uw, jouw reden, dat je christen bent?

Het antwoord kun je steeds een beetje bijstellen.

Waar ik zelf mee nu mee leef: ik ben christen, omdat ik van God houd en blij ben met Zijn wereld.

Dit is mijn motivatie om me te verdiepen in wat God zegt (wat geloof ik?) en het vorm te geven (hoe geloof ik?).

(klik) Daarna heb ik gepreekt over zondag 23: 'wat heb je aan geloof?'

Je eerste gedachte is misschien: geloof geeft kracht, rust, geluk, troost.

Goede en mooie dingen, maar het belangrijkste is: geloof maakt mij een goed mens in Gods ogen en houdt me voor eeuwig in contact met God.

Door het geloof ben ik rechtvaardig voor God en erfgenaam van het eeuwige leven (woorden van de catechismus).

(klik) Zondag 24 ging over de vraag: ben je met plezier christen?

Van God houden, blij met Hem zijn, uitzien naar Zijn wereld, past dat bij je?

¹ Preek zondag 1512, 9 juni 2019

Is daar iets van te zien, hoe krijgt dat vorm?
Geniet je er hier al van?
Pak je Gods handdoek aan?
Je bent een goed mens in Gods ogen, zo kijkt Hij naar je.
Dan verander je, hoe is dat?

Al deze vragen draaien om geloof in God, (a) waarom, (b) wat heb je er aan, (c) wat verandert er dan.

(klik) Vandaag weer een vraag over geloof: waar komt het geloof vandaan?

Hoe komt het dat je gelooft?

Hoe blijf je geloven?

Al eerder kwam dat wel ter sprake.

In zondag 23 gaat het over 'de waarde van geloof'.

Daar legt de catechismus met een aantal teksten uit, dat ook geloof niet mijn prestatie is, dat ik het moet doen: bezig zijn met geloven.

Alle aandacht naar Christus, Hij alleen redt.

Wees blij met je redder.

Nu gaat het er weer over 'waar komt geloof vandaan?' en hoe het werkt. Het antwoord in de catechismus verbindt twee dingen: geloof komt van de Heilige Geest, die het geloof in ons hart werkt door de verkondiging van het evangelie en het gebruik van de sacramenten.

(klik) Twee elementen zitten daarin: (a) de Heilige Geest geeft geloof (b) door middel van de kerk (verkondiging en sacramenten).

Die twee dingen horen bij elkaar.

Het is niet eerst de Heilige Geest geeft geloof en dan wil ik me wel aansluiten bij een kerk, over God horen en het vieren.

Niet na elkaar.

Dan zou je af moeten wachten tot je door Gods toedoen belangstelling gaat krijgen voor de kerk.

Niet na elkaar, het is tegelijk.

Het is ook niet: geloof komt van God en de mens samen: God doet een deel (Heilige Geest in je hart) en luisteren en meedoen in de kerk (verkondiging en sacramenten) doe je zelf.

Dan zou geloof toch weer een beetje je eigen prestatie zijn.

En dat leidt dan weer tot onzekerheid: want geloof ik dan genoeg?

Ben ik genoeg bezig met geloven?

Het staat er zo: geloof komt van de Heilige Geest die het werkt door verkondiging en sacramenten.

Het gaat over God en hoe Hij geloof werkt.

Hij doet het, hoe doet Hij dat?

En wat betekent dat voor ons?

De Heilige Geest werkt met mensen: de kerk en wat hier gebeurt.

Dat wil uitleggen.

(klik) Eerst met drie beelden.

Hoe werk de Heilige Geest met mensen?

Hij laat mensen preken en mensen de kerk vormgeven.

Hoe doet Hij dat?

Hij stelt mensen aan, ze zijn getuige, ze zijn als een arts en ze zijn als een ober.

Zo wil ik de rol van prediker uitleggen.

Daarna gaat het over ons als luisteraars en ontvangers.
Hoe gebruikt God de kerk, met name de kerkdiensten, hoe voedt en onderhoudt de Heilige Geest mijn geloof?
Wat verwacht de Heer van mij?

(klik) Eerst dus de rol van de mens, de kerk, de voorganger op ons geloof.
Hoe komt die boodschap van de Heer naar ons toe?
De Heer geeft *getuigen*.
Dat wat van God komt, moet bij ons terecht komen.
Eerst de apostelen, maar ook later, ieder die vertelt over God.
Getuige, dat is ook de taak van mij als predikant.
Ik geef de boodschap van God door.

Dat maakt een kerk bijzonder, iets eigens.
Hier hoor je de boodschap van een andere wereld.
Een boodschap van buiten.

(klik) Bijvoorbeeld Romeinen 10 vanaf vers 14: Hoe kunnen [mensen] God aanroepen (bidden, een band hebben), als ze niet in Hem geloven?
En hoe in Hem geloven als ze niet over Hem gehoord hebben?
En hoe kunnen ze over Hem horen als Hij niet verkondigd wordt?

Paulus zegt: je moet over Christus horen, dan kun je geloven, dan bidden.
De band ontstaat doordat God die relatie aangaat.
Ik, predikant, ben getuige, doorgeefluik.
Wij leven in onwetendheid, wij weten niets van Gods, niet van verlossing, we weten ook niet zoveel van goed en kwaad of van wijsheid.
De Heer moet in ons leven komen.
Het geloof maakt de Geest door horen, het komt van buiten ons.
Niet wij zijn op zoek naar God, maar de Heer zoekt ons.

Een ander element: 'gezonden zijn'.
Je vertelt wat je gezien hebt, meegemaakt hebt.
Een predikant staat hier met een opdracht: doorgeven wij hij gezien en gehoord heeft.
Ik kan van alles vinden en ik als gelovig mens van alles beleven.
Daar zult u ook wel eens wat van merken.
Maar mijn taak is: doorgeven wat de Heer zegt.

U als hoorder moet weten waar de boodschap vandaan komt.
Petrus praat over 'je verantwoorden'².
Dat is mijn werk: aanwijzen in de bijbel wat de Heer gedaan heeft en zegt.
Transparant noemen wij dat: 'hier komt het vandaan', 'dit is de reden dat ik dit zeg'.
De overtuigingskracht van een preek zit in het woord van de Heer.
Ik heb geen eigen boodschap, ik ben slechts getuige.
Wij, u en ik, luisteren samen naar wat de Heer zegt.

² 1 Petrus 3:15; 1 Petrus 4:5

(klik) Nu het beeld van arts; de predikant als arts.
Wat vindt u van het idee: voor de preek neem ik iets uit de actualiteit - iets uit de krant of uit het journaal - en geef daar commentaar op.
Kort en krachtig een christelijk boodschap over wat ons die week bezig hield.

Tweet van Trump..., een wijze tekst uit Spreuken.
Schoolvakantie begint, een tekst over de zegen van de Heer.
Nieuwe voorzitter in de Europese Unie.
Ik geef een paar gedachten vanuit de bijbel over samenleven of identiteit.
Voor het eerst in jaren geen zomerproject.
Een tekst over zoutend zout en lichtend licht.
Wat vindt u? ...
Boeiend, aansprekend, nuttig? [...]

Toch doe ik dat niet.
Dat is mijn taak niet.
Wie het evangelie verkondigt, heeft maar één taak: dat evangelie verkondigen.
Je kunt je gemakkelijk van die eerste taak laten wegduwen.
Daarom vergelijk ik een predikant met een arts.
Hij moet een goede diagnose stellen.
Wat is de kern van het probleem van de mensen?
Wat voor mensen zitten er in de kerk?

De diagnose is: jij bent als mens failliet.
Je moet gered worden.
Je kan aan je redding zelf niets toevoegen.
Wij zitten hier allemaal omdat we zondaar zijn en redding nodig hebben.
Dat is de kern, dat moet u steeds weer horen.
Dat is mijn eerste taak als predikant: die diagnose stellen en genezing aanwijzen.
Een arts die een leuke man is, sympathiek, grappig en meelevend; dat is allemaal fijn.
Belangrijk is: geneest hij of niet?
Durft hij te zeggen wat er aan de hand is?
Durft hij daar het mes in te zetten, ook als de patiënt tegenstribbelt?

Ik kan in de preek de actualiteit bespreken.
Doe ik dat goed, dan heeft u daar best iets aan.
Maar de actualiteit..., goed om als christen je daar mee bezig te houden.
Koop een christelijke krant of volg een christelijk blog.
Maar niet in de kerk.

(klik) De boodschap in de kerk is relevant; je hebt er iets aan.
Dat is iets anders dan actueel.
Mijn taak is niet om christelijk commentaar op het nieuws te geven.
Vanuit ons leven naar de bijbel gaan.
Mijn taak is omgekeerd; steeds vanuit de bijbel naar uw leven gaan.
De Heer spreekt ons aan met wat Hij te zeggen heeft.
Ik zit daar niet altijd op te wachten, maar altijd nuttig.
Want het komt van God, Hij werkt op die manier geloof, een band.
Daarom, mijn taak hier is: Gods woord doorgeven; diagnose stellen en genezing

aanwijzen.

(klik) Predikant als getuige, als arts, nu als ober.
Het komt van Paulus, die zegt: 'God heeft ons de verkondiging toevertrouwd'³.
Verkondiging, uitdelen als allerlaatste stap na heel veel voorbereiding.
Als een ober die je een maaltijd voorzet.
Die ober maakt het eten niet.
Een ober verbouwt het eten niet, laat niets groeien.
Hij deelt alleen uit.

[beneden (thermoskan met koffie, apart suiker, melk, kopje, lepeltje).
Mag ik u een kopje koffie aanbieden?
Melk en suiker?

(klik) Een kleine handeling.

Maar dit vraagt wel enige voorbereiding:

- thuis koffie gezet, thermoskan heet gemaakt, suiker en melk van beneden.
- daarvoor: boodschappen gedaan, koffie kiezen, halen, in de kast,
- daarvoor: winkel bestelt bij distributiecentrum.
Hoofdkantoor kiest leverancier, leverancier brandt de koffie, eerst kiezen waar de bonen kopen.
- daarvoor: ergens een boer die koffie verbouwt, bedrijfsvoering, contracten.
Tussendoor: alle vervoer: van de boer naar de haven, naar Rotterdam, distributie enz.
Heel veel stappen, weet er weinig van: van boer in kopje
- praat ik nog niet over water van Evides, suikerbieten, koeien voor de melk, papier voor de verpakking, stenen van dit kopje, metaal voor het lepeltje.

5

En wat doe ik?
16:00 koffie zetten, meenemen.
Hier inschenken en uitdelen.
Dit is mijn werk als predikant: uitdelen van zoveel wat er allemaal vooraf gaat en vertellen dat er vergeving is bij God en dat God voor eeuwig van u houdt.

Wat heeft God gedaan voordat ik hier iets zeg? (flip-over).
schepping, liefde, plan, verlossing, volk leiden, voorbeeld stellen, onderwijs, de wet, aankondiging Verlosser.
Christus, geboorte, leven, lijden, sterven, betekenis, uitleg.
Gods karakter, zijn daden, zijn liefde.
Zijn keus voor mij: uitleg, doop, avondmaal, bidden, enz (bijbel).
Ook nog: Gods keuze waar het evangelie gepreikt wordt: Eerst Israëel, Samaria, Azië, Afrika, Europa.
Zo ook ons bereikt.

Laatste stap: preek en kerk hier (tekenen als een soort trechter).
Voordat u hier luistert, er is al zoveel gebeurd.
Ik ben als een ober, ik ben de persoon die de koffie aanreikt, maar één van meest vervangbare onderdelen. [boven]

Daarom: wat ik er mee wil zeggen?
Er gaat gigantisch veel werk gaat aan een preek of aan kerk-zijn vooraf.

³ 2 Korinte 5:18

Wat er in de kerk gebeurt, het is niet meer dan het allerlaatste: uitdelen.
Eten en drinken hebben we nodig, anders ga je dood.
Dat is het belangrijkste van eten en drinken.

En leef je in welvaart, zoals wij, krijgt smaak en bediening voorrang.
Wij voelen nauwelijks dat ons leven afhangt van eten en drinken.
(klik) We praten eerder over smaak dan over voeding.
Dat kan ook gebeuren met het evangelie.
Alles wat God gedaan heeft, alle liefde en zorg komt naar ons toe.
Verlossing, eeuwig leven, volmaakt geluk (zie flip-over).
Dat is beloofd.
Dat brengt God naar ons toe.

Daarom, val niet over de laatste stap, als de bediening slordig is.
Haak niet af als de smaak soms wat minder is.
We eten niet voor de gezelligheid alleen.
Prachtig als een etentje geslaagd is en het gezellig is aan tafel.
Maar we eten in de eerste plaats om te blijven leven.

Zo werkt de Heilige Geest ons geloof, door het werk van God uit te delen.
In de *kerk* wordt de verzoening bediend, opgediend, het beeld van de ober.
En natuurlijk: smaak beïnvloedt de voeding.
Is het eten lekker, eet dat gemakkelijker.
En dat is een gevaar voor een kok.
Soms is hij meer bezig met smaak dan met voeding.

En een gevaar voor de eter.
Wat eet je?
Hoe eet je?
Waar haal je je eten?
Een snelle vette hap is makkelijk en lekker.
Sommige mensen eten eigenlijk niet anders.
Altijd even tussendoor eten, een bord op schoot voor de televisie.
Het is makkelijk en lekker, maar op termijn kom je voeding te kort, word je ziek.

Let niet alleen op smaak; voeding – alles wat God doet – is belangrijker.
Presentatie en sfeer in kerk en kerkdienst zijn belangrijk.
Maar het is het laatste.
Let op de voeding, hou belangstelling voor het goede voedsel.
De Heer komt in al zijn grootheid naar je toe.
Dat willen hebben, dat is het belangrijkste.
Inhoud komt eerst.

(klik) Ik heb de overgang al een beetje gemaakt naar ons als luisteraars.
Hoe voedt de Heilige Geest ons geloof?
Hoe werkt Hij?

Denk even mee: wie zijn geloof kwijtraakt, gaat niet meer naar de kerk.
Dat is logisch.
Zonder geloof in God hebt je niets in de kerk te zoeken.
(klik) Ongeloof leidt tot onkerkelijkheid.

Afgelopen 60-70 jaar is Nederland onkerkelijker geworden.
Waarom lopen de kerken leeg?
Een logisch antwoord is: mensen geloven niet meer.
Dan ga je ook niet meer naar de kerk.

Er is veel onderzoek gedaan naar onkerkelijkheid⁴.
Daar blijkt dat het andersom is: eerst onkerkelijkheid, daarna ongeloof.
(klik) De overgrote meerderheid verliest contact met de kerk en verliest daarna het geloof.
Betrokkenheid neemt af, minder beschikbaar voor werk in de kerk, minder aanwezig bij activiteiten, kerkdiensten vaker overslaan, minder contact met kerkleden.
Je raakt tot los van de kerk, officieel of in de praktijk.
En op termijn raak je je geloof kwijt.
Ook zonder kerk lange tijd wel in God geloven, in het begin lezen uit de bijbel of bidden.
Maar ook dat wordt in de loop van de jaren minder.
En zeker bij kinderen en kleinkinderen verdwijnt dan het geloof.
Dit blijkt uit onderzoek: eerst onkerkelijkheid, daarna ongeloof.

Dit is precies wat zondag 25 zegt.
Hoe werkt God ons geloof?
(klik) Door de verkondiging van het evangelie en het gebruik van sacramenten.
De Heilige Geest werkt geloof door wat we in de kerk krijgen: preek en sacrament.
De kerk voedt het geloof.
Raak je los van die voeding, dan is het – op termijn – einde geloof.
Onkerkelijkheid leidt tot ongeloof.

Zeg ik het niet eenzijdig?
Je geloof voed je toch niet alleen in de kerk?
Er zijn toch wel meer middelen?
Zeker, ik kan de sterren van de hemel preken, maar zonder voorkennis door je ouders of school, landt het nauwelijks.
Je kan de beste lessen geven op catechisatie, maar als ouders weinig meegeven in de opvoeding, dringt het moeilijk door.
Je wordt soms op congressen, door boeken of televisie wel geraakt, terwijl kerkdiensten je weinig doen.

Alle begrip.
De kerk is ook meer dan alleen wat je in je eigen gemeente ziet.
En niet ieder heeft evenveel aansluiting.
En er gaan dingen mis.
En toch: je hebt het nodig, dat je je geeft aan de gemeente van Christus.
Je hebt het nodig, dat je oefent met mensen ook met vallen en opstaan Christus volgen.
Het middel van Gods Geest is verantwoordelijkheid nemen en inzet.

⁴ bijvoorbeeld M.Noorloos, groeien bij de bron, Kampen 2005, blz. 152.

Soms door een mindere periode heen.
Je hebt niet alleen voeding nodig, iedere keer weer horen van het evangelie.
Je hebt ook oefening nodig, samen met andere gelovigen.

Heb je een periode, dat je je minder verbonden voelt.
De weg is niet: weg blijven of minder doen.
Dat helpt in ieder geval niet om God meer te gaan liefhebben.
De Heilige Geest geeft het middel van de kerk.
Geloof moet gevoed en geoefend worden.
En je ziet het gelukkig ook.
Het is de ervaring van veel mensen: niet zoveel motivatie om te blijven komen.
Maar ben je er, je komt eigenlijk nooit voor niets.
Altijd neem je iets mee uit een kerkdienst, bijbelstudie of activiteit.

En misschien is het mooi, om je altijd die vraag te stellen.
Aan het eind van de dienst, in de gang of thuis: wat neem ik deze dienst mee?
Wat neem ik mee van de bijbelstudie?
Wat neem ik mee van de Heer zelf of van de andere kinderen van God?

En hoe dan ook, hier zijn, waar de Geest werkt, dat is altijd lof op God.
Ook daarom zijn we hier.
Gewoon een tijd bij de Heer zijn, bij Christus zijn.
Even een tijd samen.
Daar waar de Heer zelf is, waar Hij zich laat horen, waar we samen zingen,
gewoon 'nog eens horen'.
Dat is het middel van Gods Geest.
Zo geeft Hij geloof, zo houdt Hij de liefde levend.
Amen.

Ds. Jaap Boerma
GKv Rotterdam-Noord/Oost
17 juli 2019